

Utredning angående Källängen.

I maj månad 1933 upprättades förslag till utfyllning och planering av Källängen för anläggning av allmän plantering. Denna plan gick ut på att med sten i botten och grus ovanpå fylla ut d.s.k. mossen med 23 600 m³ massa, som genom trycket så småningom skulle sjunka till fast botten, som beräknades ligga på djup varierande mellan 2 meter och 6 meter. Sedan området blivit planerat och ev. sättningar justerats skulle matjord påföras så att plantering kunde utföras.

Bil. 1

Efter en beräknad grovarbetarelön av 95 öre pr timme och en lön av 1,25 kr för karl och häst pr timme beräknades kostnaden till 69.700:- kr för själva planeringen.

Förslaget godkändes av D.K. och sändes till länsstyrelsen för vidare befordran till socialdepartementet, då arbetet beräknades kunna utgöra ett led i arbetslöshetens bekämpande. Arbetslöshetskommissionen meddelade emellertid att arbetet ej gick att betrakta som beredskapsarbete utan som statskommunalt reservarbete, varvid 27 % statsbidrag kunde påräknas. D.K. ansåg sig ej kunna acceptera en sådan lösning med tanke på de dryga kostnader som kom att åvila staden.

År 1936 dyker frågan upp vem som är ägare till området, varför D.K. vänder sig till stiftsnämnden angående ev. förvärv av Källängen, och S.F. begär därför hos Konungen att få inköpa området.

I oktober samma år erhöll staden ett erbjudande från Centralbryggeriet om förvärv av området mellan Ringvägen och Källängen, c:a 15.000 m² till ett pris av 20.000:- kronor. S.F. bordlade frågan och gav samtidigt D.K. i uppdrag att underhandla med Centralbryggeriet om förvärv av hela området för ett pris av högst 17.000:- kr eller, om detta ej lyckades, området närmast Källängen c:a .000 m² för ett pris av 6.000:- kronor.

Detta år föreslog Planteringskommittén att S.F. i 1937 års stat skulle ta upp ett anslag om 10.000:- kr för anläggningar i Källängen. Då änganderätten ej var klar yrkade D.K. avslag.

Våren 1938 kom D.K. underfund att Källängen kanske tillhörde staden och återkallade sin ansökan hos Konungen om förvärv av området.

Först 1941 blev det klarlagt, att området tillhörde kyrkan och

att staden skulle få förvärva det.

Samma år upprättade trädgårdskonsulent Palmgård förslag till Källängens ordnande och vid samma tid inköptes området av stiftelsen för 3.300:- kr. Dessutom lyckades staden förvärva det område av Centralbryggeriets mark, som skulle tillhöra Källängen, för en kostnad av 6.210:- kronor. D.K. kom på den tanken, att man skulle kunna anlägga en branddamm kombinerad med friluftsbad och efterhörde därför hos Luftskyddsinspektionen möjligheterna att få statsbidrag för en sådan anläggning. Samtidigt konsulterades civilingenjör Eskil Lundahl angående badanläggningen men framkom ganska snart att planerna kunde skrinläggas, då det blev en stor vattenåtgång samt dyrbara driftskostnader med vattenreningen.

I januari 1942 godkände S.F. det av konsulent Palmgård upprättade förslaget, som gick ut på att runt en stor damm, som skulle ta upp ytvattnet från norra nederbördsområdet, skulle anläggas en park med lekanordningar.

Enligt ett kostnadsförslag som upprättades 1944 skulle hela anläggningen kosta 105.000:- kronor. Grovarbetarelönen detta år var 1:42 kr pr timme. Samma år påbörjades fyllning med sten och annan fyllnadsmaterial.

Bil. 2 och 3

År 1945 framkom förslag att anlägga en branddamm i anslutning till det genom Källängen gående öppna diket. Trädgårdskonsulent Palmgård fick i uppdrag att inplacera denna i sitt förslag av 1941. Samtidigt begärde Fritidsnämnden att en ishockeybana skulle placeras på området. Denna bana skulle också kunna användas av folkskolan som bollplan.

Bil. 4.

I november 1946 framlade Palmgård ett nytt förslag, som byggde på det gamla, men med en ishockeybana inplacerad och med en något ändrad placering av dammen samt med ändring av föregående nivåkurvor. S.F. beslöt i december i enlighet med det nya förslaget.

Tennisklubben begärde 1948 att en tennishana skulle anläggas i norra hörnet, och S.F. beslöt bifalla framställningen samt ställa medel till förfogande för grovplanering av tillräckligt område.

Bil. 5.

I samband med detta arbete beslöt man att lägga igen det öppna diket samt leda vattnet i en kulvert, som genom en branddamm skulle anslutas till stadens ledningsnät. Då den provisoriska branddammen orsakade sanitära olägenheter beslöt S.F. 1950 att låta anlägga en sluten branddamm av betong och med planktak, på vilket skulle ordningsställas en plaskdamm. Ytvattnet skulle ledas direkt ut i

stadens ledningsnät, medan branddammen fylldes med vattenledningsvatten.

Under årens lopp har Källängen fyllts ut till stor del utan någon större kostnad för staden, då framförallt storbyggena använt Källängen till avstjälpningsplats för schaktmassorna från grunderna. Staden har endast behövt att tidvis hålla folk, som haft att jämna ut jorden samt vid ett tillfälle har caterpillrar använts för att jämna till ishockeybanan.

Stadens hittillsvarande kostnader har varit 30.216:30 kr, varvid den nedlagda kulverten och tennisbanan dragit största kostnaden.

Bil. 6.

Då de påkörda stenarna ej sjönk enligt beräkning utan måste döljas med ytterligare påfyllnad, frångick man de nivåer, som Palmgårds förslag byggde på. Dessutom har S.F. vid olika tillfällen beslutat om ytterligare omändringar av det utsprungliga förslaget, sluten branddamm, kulvert och tennisbana, vilket allt gjort att förutsättningarna för genomförande av det palmgårdiska förslaget saknades. D.K. tillsatte därför sommaren 1950 en kommitté, som fick i uppdrag att framkomma med nytt förslag till Källängens ordnande. Kommittén har bestått av A. Elad ordf samt herrar Tore Lundgren och Nils Andersson med stadsingenjör Andersson som sakkunnig.

Med tanke på hur de palmgårdiska förslagen blivit behandlade samt en önskan att få något nytt, vände sig kommittén till arkitekterna Ulla Bodorff och Gösta Reutersvärd, Stockholm, såsom varande experter på publika parker. Båda konsulterades vid besök i Vimmerby och fick i uppdrag att komma fram med skissförslag. Kommittén ansåg nämligen, att när Källängen slutligen skulle få sin utformning, skulle inget sparas på att få fram så trevliga förslag som möjligt även om kostnaderna för utredningen skulle bli 700 - 800 kr dyrare.

Båda arkitekterna har framkommit med förslag Bil. 7-9. av vilka kommittén enhälligt förordar det av ark. Bodorff utförda.

Kommittén anser att ark. Bodorffs förslag ansluter sig på ett både estetiskt och praktiskt sätt till oprådets natur av dalsänka. Hon har dessutom lyckats skapa ett område med anordningar både för idrott och lek utan att ta bort karaktären av park. Arkitekt Bodorff har övertygat kommittén om att en ishockeybana för tävlingar är olämpligt i parken, då den för med sig så stort slitago. Det har dessutom visat sig svårt att kombinera en bana både för all-

männhetens ökning och ishockeyspel. Båda parter blir lidande på ett sådant arrangemang. Kommittén föreslår därför att område för ishockeybana anvisas på annan plats.

Det på ark. Bodorffs förslag upptagna området för ishockey skall sålunda användas för ren skridskoökning och området för bollspel kommer att användas till lekplats. Bollspel kan med fördel utföras på isbanans område.

Förslaget är så utformat, att områdena mellan Källängen och Parktorget respektive "ingvägen kan anslutas till parken om på dessa tomter skulle byggas publika byggnader.

Kommittén föreslår att arbetena utföras i etapper och i den mån arbetskraft och fyllnadsmaterial finnas tillgängliga. Kommittén anser ej att förverkligandet av iordningsställande av Källängen skall kopplas ihop med ev. arbetslöshet utan bör arbetena söka realiseras de närmaste åren och framförallt då grovplaneringen med caterpillrar, då sådan finns tillgänglig för stadens räkning.

Kostnaderna belöpa sig till beräknade 96.410:- samt med en utredningskostnad enligt FST:s taxebestämmelser av 3.400:- kronor.

Vimmerby den 22 februari 1951.

Hils Andersson   A. Blad   Tore Lundgren.